

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Pabianicach, w sprawie z wniosku R. C., z udziałem Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku postanowił stwierdzić, iż R. C. syn K. i Z. uchylił się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po swojej siostrze S. C. córce K. i Z. zmarłej 9 lipca 2008 r. w P. tam ostatnio stale zamieszkałej.

Sąd Rejonowy ustalił, że S. C. córka K. i Z. zmarła 9 lipca 2008 r. w P., ostatnio stale zamieszkiwała w P.. Zmarła była panną, nie miała dzieci. Miała pięcioro rodzeństwa, tj. R. C., A. C., A. K. oraz brata J. C. i siostrę J., którzy - z wyjątkiem wnioskodawcy - zmarli przed nią. R. C. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku w dniu 6 września 2013 r.

Ustalono przy tym, że R. C. od 40 lat zamieszkuje w R.. Od wielu lat nie utrzymywał kontaktów ze swoją siostrą S. C.. Nie znał sytuacji finansowej S. C.. Po jej śmierci nie miał dostępu do jej mieszkania i rzeczy osobistych. Nie miał możliwości powzięcia informacji o ewentualnych długach spadkodawczyni, co sprawiło, iż nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku w ustawowym terminie. Wnioskodawca dowiedział się o długach S. C. w 2012 r. gdy otrzymał przesądowe wezwanie do zapłaty od Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G..

Sąd Rejonowy ocenił, że ustalenia te uzasadniają uwzględnienie wniosku. W szczególności stwierdził, że wnioskodawca działał w warunkach błędu w rozumieniu przepisu art. 1019 § 2 kc. R. C. od 40 lat mieszkał z dala od swojej siostry spadkodawczyni, nie miał wiedzy na temat jej sytuacji materialnej. Był przekonany, iż S. C. nie pozostawiła żadnego majątku spadkowego, a o długu spadkowym dowiedział się w momencie otrzymania wezwania do zapłaty, co nastąpiło cztery lata po otwarciu spadku. Niezłożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie przewidzianym w art. 1015 § 1 kc było spowodowane istotnym błędem co do stanu spadku. Sąd Rejonowy ocenił, że między istnieniem istotnego błędu co do stanu spadku, a zaniechaniem złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku istnieje związek przyczynowo-skutkowy. Sąd Rejonowy uznał za racjonalne przyjęcie, że gdyby R. C. wiedział o długu spadkodawczyni, to odrzuciłby spadek w terminie. Stąd Sąd Rejonowy uwzględnił wniosek i orzekł na podstawie przepisu art. 1019 § 3 kc.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył uczestnik, wnosząc o jego uchylenie, jak również o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania za obie instancje. Podniósł zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów art. 1019 § 1 i 2 kpc [prawidłowo - kc] w zw. art. 84 § 1 i 2 kc w zw. z art. 88 § 2 kc, co wyrazić się miało w ich niewłaściwym zastosowaniu i przyjęciu, że zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku.

Skarżący wniósł przy tym o przeprowadzenie dowodu z dokumentu - dowodu doręczenia przesądowego wezwania do zapłaty, z dnia 24 lipca 2012 r. podnosząc, że potrzeba jego przedłożenia pojawiła się dopiero na etapie postępowania apelacyjnego. Potrzeba ta wyrażała się koniecznością doprecyzowania ustalenia faktycznego dotyczącego daty powzięcia przez wnioskodawcę wiadomości.

Skarżący wskazał, że nawet z treści uzasadniania sporządzonego przez Sąd Rejonowy wynika, że oświadczenie o odrzuceniu spadku zostało złożone z przekroczeniem rocznego terminu określonego w przepisie art. 88 § 2 kc. Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawca powziął wiadomość o długach spadkodawczyni w 2012 r., zaś oświadczenie o odrzuceniu spadku złożył 6 września 2013 r. Ustalenie odnośnie istnienia długów spadkodawczyni zdaniem uczestnika wymaga doprecyzowania i w tym celu został złożony wniosek dowodowy. Zestawienie daty doręczenia przesądowego wezwania do zapłaty z datą złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku również wskazuje na uchybienie terminowi z art. 88 § 2 kc.

Wnioskodawca wniósł o oddalenie apelacji. Powołał się przy tym na fakt złożenia wniosku inicjującego obecne postępowanie w dniu 28 sierpnia 2012 r. Wskazał, że postępowanie zostało wydłużone przez przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawczyni a także przez odwołanie terminu rozprawy

z uwagi na chorobę sędziego referenta. Ostatecznie termin rozprawy doszedł do skutku w dniu 6 września 2013 r. i wówczas spadkodawca złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy przyjmuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy za własne, czyniąc je podstawą własnego rozstrzygnięcia.

Nie jest kwestionowane przez skarżącego, że wnioskodawca rzeczywiście działał w warunkach błędu w rozumieniu przepisu art. 1015 § 1 kc. Stwierdzenie to nie budzi wątpliwości również ze strony Sądu Okręgowego. Nie można natomiast się zgodzić z wywodem przedstawionym w apelacji. W okolicznościach obecnej sprawy należało ocenić, że wnioskodawca dochował aktów staranności wymaganych dla złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po S. C.. W szczególności przez upływem rocznego terminu, liczonego od powzięcia wiadomości o powołaniu do spadku, złożył wniosek o wydanie orzeczenia w trybie przepisu art. 1019 § 2 kpc. Jak wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2014 r. II CSK 410/13 w związku z tym, że oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia co do przyjęcia spadku może być złożone tylko do protokołu przed sądem, o zachowaniu terminu określonego w art. 88 § 2 kc powinno rozstrzygać wyłącznie wniesienie przed upływem tego terminu do sądu wniosku zawierającego żądanie odebrania oświadczenia. Spadkobierca ma jedynie na to wpływ, tylko to zależy od niego. Kiedy zaś dojdzie do odebrania oświadczenia, zależy od sądu. Wobec tego, chwila odebrania oświadczenia przez sąd nie powinna mieć wpływu na zachowanie terminu. Termin będzie więc zachowany, choćby samo odebranie nastąpiło później, bez względu na to czy miało to miejsce na pierwszym wyznaczonym jawnym posiedzeniu, czy którymś z kolejnych posiedzeń; choć oczywiście prawidłowo postępujący sąd powinien odebrać oświadczenie na pierwszym wyznaczonym posiedzeniu. Sąd Okręgowy w pełni podziela tę argumentację. W okolicznościach obecnej sprawy oznaczało to trafność decyzji o zatwierdzeniu przez Sąd Rejonowy oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych nie złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku.

W konsekwencji apelacja podlegała oddaleniu, a to na podstawie przepisu art. 385 kpc.